

Socialförsäkringsutskottets betänkande

1978/79:23

med anledning av propositionen 1978/79:111 om åtgärder mot krångel och onödig byråkrati m. m., såvitt propositionen hänvisats till socialförsäkringsutskottet, jämte motion

Propositionen

I propositionen 1978/79:111 om åtgärder mot krångel och onödig byråkrati m. m. har regeringen (socialdepartementet), såvitt propositionen hänvisats till socialförsäkringsutskottet (bil. 4 punkt 2.2), föreslagit riksdagen att antaga i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1954:269) om skyldighet för arbetsgivare att lämna uppgift rörande arbetsanställning.

Det till socialförsäkringsutskottet remitterade författningsförslaget är följande.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1954:269) om skyldighet för arbetsgivare att lämna uppgift rörande arbetsanställning

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1954:269) om skyldighet för arbetsgivare att lämna uppgift rörande arbetsanställning¹

dels att 5 och 8 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 3 och 4 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Uppgift om arbetstagares anställande skall lämnas senast en vecka efter anställningens början eller, i fall som avses i 1 § första stycket andra punkten, senast fyra veckor efter anställningens början. Uppgift om anställnings upphörande skall lämnas senast en vecka efter det anställningen upphört.

Uppgift skall lämnas *å* särskild blankett, *vartill formulär* fastställes av riksskattenämnden *efter samråd* med riksförsäkringsverket.

Uppgift skall lämnas *på* särskild blankett *enligt formulär som* fastställes av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Uppgiftsblanketter tillhandahålles av postverket och befordras avgiftsfritt med posten.

¹Lagen omtryckt 1962:407. Senaste lydelse av lagens rubrik 1976:169.

*Nuvarande lydelse**Förelagen lydelse*4 §²

Har uppgift, som i 1 § avses, lämnats till annan allmän försäkringskassa än den, hos vilken arbetstagaren är inskriven, åligger det den försäkringskassa, som mottagit uppgiften, att ofördröjligen vidarebefordra densamma till den kassa, hos vilken arbetstagaren är inskriven. *Är arbetstagaren ej inskriven hos allmän försäkringskassa, skall uppgiften i stället vidarebefordras till kronofogdemyndigheten i den ort där arbetstagaren är bosatt eller, om denne icke är bosatt här i landet, till kronofogdemyndigheten i anställningsorten.*

Försäkringskassa, som mottagit uppgift avseende hos kassan inskriven arbetstagare, skall, sedan den tagit del av innehållet i uppgiften, ofördröjligen vidarebefordra uppgiften till vederbörande kronofogdemyndighet inom kassans område.

5 §³

Kronofogdemyndighet, som mottagit uppgift avseende arbetstagare, vilken är bosatt inom annat kronofogdedistrikt, skall underrätta kronofogdemyndigheten i bosättningsorten om uppgiften.

Uppgifter enligt denna lag rörande arbetsanställning skall förvaras hos kronofogdemyndigheten i ett anställningsregister. Närmare föreskrifter om sådant register meddelas av centralmyndigheten för administration och förvaltning av exekutionsväsendet.

²Senaste lydelse 1969:155.

³Senaste lydelse 1976:169.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*8 §⁴

*De närmare föreskrifter, som finnas
erforderliga för tillämpningen av den-
na lag, meddelas i annat fall än som
avses i 5 § andra stycket av regeringen
eller av myndighet, som regeringen
bestämmer.*

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

⁴ Senaste lydelse 1976:169.

Motion

I den under den allmänna motionstiden i år väckta motionen 1978/79:705 av Sture Korpås (c) hemställs att riksdagen

1. beslutar hos regeringen anhålla om ändringar i anvisningarna för de kommunala bostadstilläggen i enlighet med vad som i motionen anförts,
2. hos regeringen anhåller om förslag till förenklingar av sådant slag även inom andra delar av det sociala trygghetssystemet i den aviserade propositionen om åtgärder mot byråkratin i samhället.

Utskottet

Enligt 1 § lagen (1954:269) om skyldighet för arbetsgivare att lämna uppgift rörande arbetsanställning skall arbetsgivare, som anställer arbetstagare eller anlitar uppdragstagare, i regel lämna uppgift härom till allmän försäkringskassa. Samma uppgiftsskyldighet föreligger i fråga om anställnings upphörande. Sedan försäkringskassan tagit del av uppgiften som ett led i kontrollen av arbetstagarens sjukpenninggrundande inkomst, skall kassan vidarebefordra uppgiften till kronofogdemyndighet. Avsikten är att uppgiften skall kunna ingå i underlaget för kronofogdemyndighetens beslut om införsel eller utmätning i lön. Enligt 5 § andra stycket nämnda lag åligger det kronofogdemyndigheten att förvara uppgifter rörande arbetsanställning i ett anställningsregister.

I propositionen föreslås att lagen (1954:269) om skyldighet för arbetsgivare att lämna uppgift rörande arbetsanställning ändras så att kronofogdemyndigheternas skyldighet att föra anställningsregister upphör. Förslaget grundar sig på en framställning av riksskatteverket, vari bl. a. anförs att anställningsregistren är bristfälliga främst till följd av att många arbetsgivare underlåter att fullgöra sin uppgiftsskyldighet. Härtill kommer att uppgifterna ofta hunnit bli inaktuella när de når kronofogdemyndigheten. Mellan riksskatteverket och riksförsäkringsverket har träffats en överenskommelse av innebörd att kronofogdemyndigheterna skall genom skriftliga förfrågningar hos försäkringskassan kunna få uppgifter som är erforderliga i införsel- och utmätningssärenden. Riksskatteverkets framställning har remissbehandlats. Samtliga hörda remissinstanser har förklarat sig inte ha något att erinra mot förslaget.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot det redovisade förslaget och tillstyrker därför propositionen i denna del.

I den under den allmänna motionstiden i år väckta motionen 1978/79:705 av Sture Korpås, vilken utskottet tar upp till behandling i detta sammanhang, berörs frågor med avseende på ansökningsförfarandet beträffande i första hand kommunalt bostadstillägg till folkpension. Motionären framhåller att anvisningarna för bostadstilläggen av många upplevs som onödigt tillkrånglade. Enligt motionären kan det inte vara nödvändigt att en i stort sett

komplett ansökningsblankett måste fyllas i om en pensionär får en hyreshöjning. Det bör kunna räcka med att pensionären uppger den hyreshöjning som är aktuell. Det skulle t. o. m. kunna vara tillräckligt att bostadsstiftelsen eller motsvarande lämnade uppgiften direkt till försäkringskassan. I motionen anförs vidare att regeringen i anslutning till den aviserade antibyråkratipropositionen bör ta upp frågan om ansökningsförfarandet såväl i detta fall som inom besläktade delar av det sociala trygghetssystemet.

Enligt 16 kap. 1 § lagen om allmän försäkring (AFL) skall den som vill erhålla pensionsförmån göra ansökan därom hos allmän försäkringskassa. Regeln äger tillämpning också beträffande kommunalt bostadstillägg till folkpension. Närmare föreskrifter angående ansökningsförfarandet har utfärdats i kungörelsen (1962:394) med vissa bestämmelser rörande ansökan om pension enligt lagen om allmän försäkring, m. m. I kungörelsen stadgas bl. a. att ansökan skall göras skriftligen på särskild av riksförsäkringsverket fastställd blankett. I 11 § lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension anges att ansökan om sådana tillägg skall innehålla upplysningar som är nödvändiga för bedömning av sökandens rätt. Ansökan skall också innehålla en av sökanden och, om han är gift, hans make underskriven förklaring på heder och samvete att de lämnade uppgifterna är med sanningen överensstämmande.

För ansökan om kommunalt bostadstillägg tillhandahåller försäkringskassorna en särskild blankett, bestående av tre sidor. Framför ansökningsblanketten är fäst ett upplysningsblad med uppgifter till ledning för blankettens ifyllande. Blanketten skall användas såväl då bostadstillägg söks första gången som då ändring av tillägget begärs. Om orsaken till den begärda ändringen är att bostadskostnaden ökat, behöver endast blankettens första sida, som innehåller uppgifter om bostaden, fyllas i. Blanketten används för ansökan om såväl kommunalt bostadstillägg som statskommunalt bostadsbidrag.

Olika frågor angående ansökningsförfarandet med avseende på pensionsförmåner behandlades av pensionskommittén i betänkandet (SOU 1977:46) Pensionsfrågor m. m. På grundval av detta betänkande lade regeringen i propositionen 1978/79:75 om vissa pensionsfrågor fram förslag bl. a. till förtydligande av bestämmelserna om ansökan som förutsättning för höjning av pensionsförmån. Propositionen har nyligen antagits av riksdagen (SfU 1978/79:15, rskr 164). De nya reglerna innebär att krav på ansökan för ökning av utgående pension har lagfästs som en allmän princip genom bestämmelse i 16 kap. 6 § AFL. Den gjorda preciseringen tar sikte enbart på sådana fall där ökningen grundas på omständighet som försäkringskassan inte kan få kännedom om på annat sätt än genom en ansökan. Föranleds ökningen av förhållande som normalt ändå blir känt för försäkringskassan, erfordras ingen ansökan. Ökning av kommunalt bostadstillägg till följd av ökad hyreskostnad utgör ett exempel på sådana fall där den omständighet som inverkar på förmånens storlek normalt blir känd för försäkringskassan först genom en

ansökan.

I propositionen 1978/79:95 om den kommunala ekonomin har chefen för budgetdepartementet uttalat att han anser att en mera fullständig samordning mellan systemen för statskommunala bostadsbidrag och kommunala bostadstillägg bör eftersträvas på sikt. Budgetministern uppger i propositionen att han kommer att ta initiativ till att en interdepartemental arbetsgrupp tillsätts med uppgift att utreda de tekniska förutsättningarna att inom en rimlig kostnadsram samordna systemen. Vidare kommer, enligt vad utskottet inhämtat, chefen för bostadsdepartementet inom kort att tillkalla en parlamentariskt sammansatt kommitté som får i uppdrag att göra en översyn av reglerna för bostadsbidrag. Syftet med översynen skall vara att förenkla regelsystemet och administrationen för bidragen. Kommittén skall därvid bl. a. överväga om ansökningsförfarandet kan förenklas.

Utskottet vill framhålla det angelägna i att man på allt sätt eftersträvar att underlätta ansökningsförfarandet beträffande de kommunala bostadstilläggen och de statskommunala bostadsbidragen. Med hänsyn till att möjligheterna till förenklingar i detta avseende kommer att uppmärksammas i anslutning till det arbete som kommer att bedrivas inom den aviserade utredningen för översyn av bostadsbidragssystemet och inom den arbetsgrupp som skall utreda förutsättningarna för en samordning mellan systemen för bostadsbidrag och bostadstillägg anser utskottet att någon riksdagens åtgärd med anledning av yrkandet 1 i den behandlade motionen inte är påkallad.

Vad gäller ansökningsförfarandet inom andra delar av det sociala trygghetssystemet har i motionen inte närmare preciserats på vilka områden det skulle föreligga behov av förenklingar. I vad mån det är möjligt att genomföra sådana förenklingar är enligt utskottets uppfattning en fråga som lämpligen får bedömas mot bakgrund av förhållandena på varje särskilt område. I detta sammanhang erinrar utskottet om socialpolitiska samordningsutredningens (S 1975:02) arbete. Enligt vad utskottet inhämtat avser utredningen att i ett till andra halvåret 1979 aviserat betänkande redovisa sina principiella överväganden beträffande bl. a. ansökningsförfarandet inom det socialpolitiska bidragssystemet. Något särskilt uttalande från riksdagens sida är med hänsyn till det anförda inte erforderligt, och utskottet avstyrker således bifall även till yrkandet 2 i motionen.

Utskottet hemställer
att riksdagen

1. antar det i propositionen 1978/79:111 framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1954:269) om skyldighet för arbetsgivare att

- lämna uppgift rörande arbetsanställning,
2. avslår motionen 1978/79:705.

Stockholm den 26 april 1979

På socialförsäkringsutskottets vägnar

SVEN ASPLING

Närvarande: Sven Aspling (s), Eric Carlsson (c), Per-Eric Ringaby (m), Arne Magnusson (c), Helge Karlsson (s), Britta Bergström (fp), Doris Håvik (s), Maj Pehrsson (c), Eric Marcusson (s), Allan Åkerlind (m), Gösta Andersson (c), Ralf Lindström (s), Elis Andersson (c), Lars-Åke Larsson (s) och Stig Gustafsson* (s).

*Ej närvarande vid betänkandets justering.

